

NÂNG CAO HIỆU QUẢ CÔNG TÁC QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ AN NINH, TRẬT TỰ TRÊN LĨNH VỰC TÔN GIÁO Ở TỈNH NGHỆ AN

● HỒ THẾ THIỆN

TÓM TẮT:

Hiện nay, công tác quản lý nhà nước về an ninh, trật tự trên lĩnh vực tôn giáo ở Nghệ An đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức. Qua phân tích tình hình, đánh giá kết quả đạt được, hạn chế và nguyên nhân; tác giả đã đưa ra một số giải pháp góp phần nâng cao hiệu quả công tác quản lý nhà nước về an ninh, trật tự trên lĩnh vực tôn giáo trên địa bàn tỉnh.

Từ khóa: Quản lý nhà nước, quản lý nhà nước về an ninh trật tự, tôn giáo.

1. Tình hình chung

Nghệ An là một tỉnh thuộc vùng Bắc Trung bộ, có diện tích 16.490,25 km² lớn nhất cả nước, dân số 3.037.400 người; phía Bắc giáp Thanh Hóa, phía Nam giáp Hà Tĩnh, phía Tây giáp Lào và phía Đông giáp Biển Đông. Toàn tỉnh có 21 huyện, thị xã, thành phố; là địa phương có vị trí quan trọng, chiến lược về kinh tế, chính trị, xã hội, an ninh quốc phòng của vùng Bắc Trung Bộ nói riêng và cả nước nói chung¹.

Trong những năm gần đây, đồng bào các tôn giáo trên địa bàn tỉnh Nghệ An về cơ bản đã xác định được phương châm hành đạo “kính chúa, yêu nước”, “tốt đời - đẹp đạo”, “sống phúc âm giữa lòng dân tộc”, tích cực góp phần xây dựng và bảo vệ tổ quốc. Đa số tín đồ các tôn giáo có truyền thống yêu nước, tinh thần đoàn kết cùng nhau xây dựng cuộc sống ấm no, hạnh phúc. Các chức sắc, nhà tu hành có thái độ cởi mở, đồng thuận và hợp tác khá tốt với các cấp, các ngành ở địa phương trong việc giải quyết những vấn đề có liên quan đến tôn giáo.

Tuy vậy, ở một số nơi còn tình trạng giữa giáo hội và chính quyền chưa tìm được tiếng nói chung dẫn đến việc giáo hội thiếu hợp tác, không tham gia các phong trào, hoạt động của địa phương. Thậm chí, một số chức sắc có hoạt động cực đoan, kích động giáo dân thực hiện các hành vi vi phạm pháp luật, phá hoại khối đại đoàn kết dân tộc, gây phức tạp về an ninh trật tự trên địa bàn.

Để tạo điều kiện cho công cuộc xây dựng, phát triển kinh tế trên địa bàn tỉnh nhà, thời gian qua, các lực lượng chức năng các cấp tỉnh Nghệ An đã chủ động triển khai tốt công tác quản lý nhà nước về an ninh, trật tự trên lĩnh vực tôn giáo. Tuy vậy, an ninh chính trị ở địa bàn vùng đồng bào các tôn giáo còn diễn biến phức tạp do sự phá hoại của các thế lực thù địch. Bên cạnh đó, công tác quản lý nhà nước ở một số nơi yếu kém dẫn đến nảy sinh những mâu thuẫn kéo dài làm cho vấn đề tôn giáo vốn đã phức tạp, nhạy cảm, nay lại càng phức tạp hơn, đe dọa trực tiếp đến sự vững mạnh của chính quyền các cấp.

2. Những kết quả đạt được, hạn chế và nguyên nhân hạn chế của công tác quản lý nhà nước về an ninh, trật tự trên lĩnh vực tôn giáo ở tỉnh Nghệ An

2.1. Những kết quả đạt được

Được sự quan tâm, lãnh đạo, chỉ đạo của Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân tỉnh, các cơ quan liên quan mà nòng cốt là lực lượng Công an; công tác quản lý nhà nước về an ninh, trật tự trên lĩnh vực tôn giáo đã đạt được nhiều kết quả tích cực góp phần đảm bảo an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội trên địa bàn, thể hiện trên một số nội dung sau:

Một là, cấp ủy, chính quyền, các tổ chức chính trị - xã hội các cấp tỉnh Nghệ An đã quán triệt sâu sắc những vấn đề cơ bản trong công tác tôn giáo và công tác quản lý nhà nước về an ninh, trật tự trên lĩnh vực tôn giáo.

Nhận thức được Nghệ An là địa bàn tôn giáo phức tạp; do vậy, cấp ủy, chính quyền các cấp tỉnh Nghệ An đã tập trung nghiên cứu, quán triệt chính sách của Đảng, Nhà nước và tư tưởng chỉ đạo của ngành Công an về bảo đảm an ninh trật tự trên lĩnh vực tôn giáo và xác định rõ quan điểm: "nội dung cốt lõi của công tác tôn giáo là công tác vận động quần chúng"². Đồng thời, thông qua các công tác nắm tình hình, đặc điểm vùng đồng bào các tôn giáo của tỉnh trong từng thời kì để vận dụng sáng tạo các quan điểm, tư tưởng trên cho phù hợp với thực tế của địa phương.

Hai là, các lực lượng tham gia công tác quản lý nhà nước về an ninh, trật tự trên lĩnh vực tôn giáo đã tranh thủ được sức mạnh của cả hệ thống chính trị và sự ủng hộ của quần chúng nhân dân.

Nhận thức được công tác quản lý nhà nước về an ninh, trật tự trên lĩnh vực tôn giáo là trách nhiệm của hệ thống chính trị và của toàn dân nên cấp ủy, chính quyền và các ngành hữu quan đã chủ động phối hợp, phát huy sức mạnh tổng hợp để phục vụ công tác. Các hoạt động này được tiến hành thông qua các hoạt động cụ thể như: xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở, phát triển kinh tế - xã hội, chăm lo đời sống nhân dân vùng giáo, phát động phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc. Sự quan tâm của cấp ủy, chính quyền, sự phối hợp tích cực của các ngành hữu quan và sự ủng hộ của đông đảo quần chúng là những nhân tố vô cùng quan trọng, giúp thực hiện thắng lợi

công tác quản lý nhà nước về an ninh, trật tự trên lĩnh vực tôn giáo trong tỉnh.

Ba là, công tác quản lý nhà nước về an ninh, trật tự trên lĩnh vực tôn giáo được các lực lượng tiến hành cơ bản đồng bộ và hiệu quả.

Hoạt động của các lực lượng trong công tác quản lý nhà nước về an ninh, trật tự trên lĩnh vực tôn giáo được tiến hành thông qua các mặt như: tham mưu, phối hợp, trực tiếp tiến hành công tác quản lý và xây dựng lực lượng làm nhiệm vụ quản lý nhà nước về an ninh, trật tự trên lĩnh vực tôn giáo. Nhìn chung các mặt công tác được các lực lượng tiến hành một cách đồng bộ, thường xuyên, có kế hoạch cụ thể và phân công trách nhiệm rõ ràng giúp cho công tác phòng ngừa, phát hiện, đấu tranh, xử lí các hành vi vi phạm pháp luật đạt hiệu quả cao; góp phần giữ vững an ninh, trật tự vùng đồng bào các tôn giáo và thúc đẩy sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội của địa phương.

2.2. Hạn chế

Một là, hệ thống các văn bản pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo chưa đồng bộ, thiếu các quy định giải quyết vấn đề đất đai liên quan đến tôn giáo; về quản lý hoạt động tín ngưỡng, sinh hoạt tôn giáo của người nước ngoài tại Việt Nam; chế tài xử lý vi phạm trong lĩnh vực tôn giáo, tín ngưỡng; thiếu các chính sách cụ thể để quản lý các tôn giáo chưa được công nhận về tổ chức, làm giảm hiệu lực quản lý nhà nước trong lĩnh vực này.

Hai là, niềm tin của một bộ phận không nhỏ tín đồ các tôn giáo, đặc biệt là đạo Công giáo và chính quyền cơ sở đã bị ảnh hưởng nghiêm trọng. Thông qua con số hàng vạn giáo dân đạo Công giáo ở khắp các giáo xứ tham gia tuần hành, phản đối chính quyền; có nhiều bài viết phê phán chính quyền đăng trên các trang thông tin của Giáo hội và các vụ án chống Nhà nước đã xảy ra tại Nghệ An trong những năm qua, có cơ sở để nhận định rằng niềm tin của một bộ phận không nhỏ quần chúng giáo dân vào chính sách kinh tế - xã hội nói chung và chính sách tôn giáo nói riêng của chính quyền địa phương đã bị hạn chế. Do vậy, nhìn nhận dưới quan điểm "nội dung cốt lõi của công tác tôn giáo là công tác vận động quần chúng", có thể nói công tác tôn giáo ở Nghệ An đang có những vấn đề cần khắc phục.

Ba là, quan hệ phối hợp giữa các lực lượng trong thực hiện chức năng quản lý nhà nước về tôn

giáo có lúc còn thiếu nhịp nhàng, việc trao đổi thông tin chưa kịp thời. Một số đơn vị và cán bộ còn lúng túng trong quá trình phối hợp thực hiện hoạt động quản lý nhà nước về an ninh, trật tự trên lĩnh vực tôn giáo. Đặc biệt, trong quản lý nhà nước về tôn giáo tại Nghệ An đang tồn tại hiện tượng: Cấp trên xem xét, giải quyết kịp thời, đúng quy định nhưng cấp dưới lại “phiền hà”, không chủ động giải quyết. Còn tồn tại nhận thức cơ quan quản lý nhà nước về tôn giáo chỉ là Ban tôn giáo các cấp, dẫn đến việc thực hiện quản lý nhà nước về tôn giáo bị bó hẹp, hạn chế, yếu kém.

2.3. Nguyên nhân hạn chế

- *Nguyên nhân khách quan:* Vùng đồng bào các tôn giáo tỉnh Nghệ An có diện tích rộng, số lượng chức sắc và tín đồ đông, cơ sở vật chất nhiều, hoạt động tôn giáo phong phú, đời sống sinh hoạt tôn giáo và cuộc sống đời thường của giáo dân nảy sinh nhiều vấn đề phức tạp. Tín đồ chịu ảnh hưởng của niềm tin tôn giáo nên họ dễ mắc cảm với chính quyền, với chế độ xã hội chủ nghĩa và kỉ thị với thế giới quan duy vật. Từ đó, họ bị các chức sắc cực đoan lợi dụng thần quyền, giáo lí điều khiển để thực hiện các hành vi vi phạm pháp luật. Mặt khác, Nghệ An là tỉnh còn nhiều khó khăn về kinh tế - xã hội, sự khó khăn đó cũng là một trong những điểm yếu để các thế lực thù địch sử dụng lợi ích vật chất để mua chuộc, lôi kéo.

Trong thời gian qua, các thế lực thù địch vẫn ráo riết thực hiện âm mưu lợi dụng tôn giáo để xâm phạm an ninh quốc gia Việt Nam, trong đó có vùng đồng bào các tôn giáo tỉnh Nghệ An, gây ra nhiều khó khăn cho công tác quản lý nhà nước về an ninh, trật tự tại địa phương.

- *Nguyên nhân chủ quan:* Một số cấp ủy Đảng, chính quyền cơ sở chưa quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo đối với công tác tôn giáo nói chung, công tác quản lý nhà nước về an ninh, trật tự trên lĩnh vực tôn giáo nói riêng. Nhận thức của đội ngũ cán bộ, đảng viên làm công tác tôn giáo về chủ trương, đường lối, chính sách, pháp luật của Đảng, Nhà nước chưa kịp thời, đầy đủ và thông suốt.

Các ban, ngành liên quan có lúc còn phối hợp thiếu chặt chẽ, chậm đổi mới nội dung, phương pháp quản lý cho phù hợp với tình hình mới dẫn đến hiệu quả công tác thấp, lúng túng trong xử lý các vấn đề phức tạp xảy ra. Trong khi đó hoạt động của các đối tượng cực đoan, quá khích luôn luôn

được che đậy dưới vỏ bọc hoạt động tôn giáo với chiêu bài “tự to tín ngưỡng, tôn giáo”; hệ thống văn bản pháp luật làm cơ sở cho công tác quản lý nhà nước về an ninh, trật tự trên lĩnh vực tôn giáo chưa đầy đủ.

3. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động quản lý nhà nước về an ninh, trật tự trên lĩnh vực tôn giáo ở tỉnh Nghệ An

Một là, tuyên truyền, giáo dục nhằm nâng cao nhận thức của cán bộ, đảng viên và nhân dân về tôn giáo và công tác quản lý nhà nước về an ninh, trật tự trên lĩnh vực tôn giáo.

Đây là giải pháp có tính chất quan trọng, làm cho mỗi cán bộ, đảng viên và nhân dân nhận thức đầy đủ, sâu sắc đường lối, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước về tôn giáo và công tác quản lý nhà nước về an ninh, trật tự trên lĩnh vực tôn giáo. Trên cơ sở đó, cán bộ, đảng viên nhận diện được đối tượng, đối tác trong bảo vệ an ninh, trật tự trên địa bàn nói chung, trong lĩnh vực tôn giáo nói riêng, phân biệt được hoạt động lợi dụng tôn giáo xâm phạm an ninh quốc gia, vi phạm pháp luật và hoạt động tín ngưỡng tôn giáo thuần túy; làm cho cán bộ, đảng viên nhận thức đúng đắn về vai trò, vị trí, tầm quan trọng của công tác quản lý nhà nước về an ninh, trật tự trên lĩnh vực tôn giáo; định hình và tổ chức thực hiện được các phương pháp, biện pháp có tính đặc thù để đảm bảo an ninh, trật tự trên lĩnh vực tôn giáo. Với vai trò là chủ thể thực hiện chức năng quản lý nhà nước về an ninh, trật tự trên lĩnh vực tôn giáo, cơ quan nhà nước có thẩm quyền cần phải nhận thấy niềm tin của một bộ phận không nhỏ quần chúng tín đồ các tôn giáo, nhất là giáo dân đạo Công giáo với chính quyền cơ sở đã bị ảnh hưởng nghiêm trọng để đề ra những biện pháp phù hợp nhằm giải quyết một cách hiệu quả những vấn đề đặt ra trong công tác quản lý nhà nước về tôn giáo.

Hai là, hoàn thiện hệ thống pháp luật về công tác quản lý nhà nước về an ninh, trật tự đối với hoạt động tôn giáo.

Tình trạng chông chéo, thiếu thống nhất, chưa đầy đủ trong hệ thống văn bản luật trên lĩnh vực tôn giáo là lực cản khiến hiệu quả công tác quản lý nhà nước bị hạn chế. Chính vì vậy, hoàn thiện hệ thống pháp luật về công tác quản lý nhà nước về an ninh trật tự đối với hoạt động tôn giáo cần được thực hiện sớm, thống nhất từ trung ương đến

cơ sở. Luật Tín ngưỡng, tôn giáo năm 2016 đã chính thức có hiệu lực từ ngày 01/01/2018, việc Chính phủ ban hành Nghị định hướng dẫn thực hiện đã giúp hoạt động quản lý nhà nước trên lĩnh vực này có những bước tiến nhất định. Tuy nhiên, từ thực tiễn tình hình tại Nghệ An cho thấy cần tiếp tục ban hành văn bản quy phạm pháp luật quy định cụ thể về quản lý hoạt động tín ngưỡng, tôn giáo của người nước ngoài tại Việt Nam; chế tài xử lý các vi phạm pháp luật trong lĩnh vực tôn giáo, tín ngưỡng; quản lý nhà nước về đất đai tôn giáo và hoạt động phát triển tôn giáo... Đồng thời, cơ quan nhà nước có thẩm quyền cần tổ chức tuyên truyền, tập huấn tốt pháp luật về quản lý nhà nước trên lĩnh vực tôn giáo đến các chủ thể có liên quan.

Ba là, củng cố, kiện toàn cấp ủy Đảng, chính quyền và đội ngũ cốt cán cơ sở ở vùng đồng bào các tôn giáo vững mạnh, toàn diện, đảm bảo giải quyết có hiệu quả những vấn đề phức tạp ảnh hưởng tình hình an ninh, trật tự trên địa bàn gắn với đấu tranh phát triển kinh tế - xã hội, nâng cao đời sống của quần chúng giáo dân trên địa bàn tỉnh

Những năm qua, tình hình kinh tế - xã hội vùng đồng bào các tôn giáo tỉnh Nghệ An đã có những chuyển biến tích cực, đời sống của bà con giáo dân ngày càng được nâng cao. Tuy nhiên, so với các vùng khác thì kinh tế - xã hội ở địa bàn này, nhất là vùng đạo Công giáo chậm phát triển hơn. Sự chênh lệch đó có nhiều nguyên nhân khác nhau, trong đó có nguyên nhân tôn giáo. Đó là sự ràng buộc về giáo lý, thần tượng, an phận với số phận do đấng thiêng liêng sắp đặt. Nhận thức được vấn đề này, cùng với việc củng cố, kiện toàn cấp ủy Đảng, chính quyền và đội ngũ cốt cán cơ sở ở vùng đồng bào các tôn giáo bảo đảm vững mạnh, toàn diện; cấp ủy, chính quyền và các ban, ngành, các tổ chức chính trị - xã hội tăng cường xây dựng, củng cố hệ thống chính trị; nâng cao đời sống vật chất; coi trọng việc xây dựng nền văn hóa trong vùng đồng bào các tôn giáo. Cấp ủy và chính quyền cần tiếp tục thực hiện Đề án số 05 - ĐA/TU ngày 02/12/2006 của Tỉnh ủy Nghệ An về xây dựng hệ thống chính trị cơ sở vùng giáo.

Bốn là, tăng cường hiệu quả công tác vận động quần chúng tín đồ, tranh thủ chức sắc, đấu tranh với số chức sắc cực đoan, vi phạm pháp luật.

Mục đích của công tác vận động quần chúng là phải làm cho quần chúng, tín đồ ngày càng tin

tưởng và tích cực thực hiện các chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước, đồng thời nâng cao ý thức cảnh giác trước âm mưu, hoạt động của các thế lực thù địch lợi dụng tôn giáo chống đối chính quyền, góp phần xây dựng địa bàn an toàn, vững mạnh. Cần kết hợp hài hòa giữa vận động rộng rãi và vận động cá biệt. Vận động rộng rãi được áp dụng với số đông quần chúng tín đồ, không phân biệt thân phận, thái độ chính trị. Vận động cá biệt được áp dụng với các chức sắc, chức việc các tôn giáo. Công tác tuyên truyền giúp cho quần chúng các tín đồ các tôn giáo thấy được âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch lợi dụng tôn giáo; thấy được cuộc đấu tranh bảo vệ an ninh, trật tự ở địa bàn có đồng bào các tôn giáo là trách nhiệm của mọi công dân nhằm bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ nhân dân, bảo vệ pháp luật, bảo vệ quyền tự do tín ngưỡng của công dân.

Năm là, nâng cao hiệu quả công tác phối hợp với các lực lượng liên quan phục vụ quản lý nhà nước về an ninh, trật tự trên lĩnh vực tôn giáo tại địa bàn tỉnh Nghệ An.

Nghị quyết của Đảng về công tác tôn giáo đã xác định: "Công tác tôn giáo có liên quan đến nhiều lĩnh vực của đời sống xã hội, các cấp, các ngành, các địa bàn. Làm tốt công tác tôn giáo là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị do Đảng lãnh đạo. Tổ chức bộ máy và đội ngũ cán bộ chuyên trách làm công tác tôn giáo có trách nhiệm trực tiếp, cần được củng cố và kiện toàn...". Trên thực tế, các cơ quan chức năng khi tiến hành giải quyết các vụ việc có liên quan đến an ninh, trật tự trên lĩnh vực tôn giáo tại địa bàn tỉnh Nghệ An còn gặp khó khăn, lúng túng. Nhiều vụ việc xảy ra chỉ có cơ quan Công an quan tâm giải quyết, các cơ quan khác như: Mặt trận tổ quốc, Ban tuyên giáo, Hội phụ nữ... không coi đó là nhiệm vụ của mình hoặc biết nhưng bỏ mặc. Chính vì vậy, một số địa phương có tình trạng buông lỏng công tác quản lý, không phát huy được sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị trong quản lý nhà nước đối với hoạt động tôn giáo trên địa bàn. Vì vậy, cần xây dựng quy chế phối hợp giữa các cơ quan chức năng tham gia công tác quản lý nhà nước về an ninh, trật tự trên lĩnh vực tôn giáo để xác định rõ trách nhiệm và huy động sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị ■

TÀI LIỆU TRÍCH DẪN:

¹Nghean.gov.vn.

²Ban chấp hành TW Đảng khóa IX (2003), Nghị quyết 25/NQ-TW Hội nghị lần thứ bảy.

³Bộ Chính trị (1998), Chỉ thị số 37/CT-BCT về công tác tôn giáo trong tình hình mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Nghean.gov.vn.

2. Ban chấp hành TƯ Đảng khóa IX (2003), Nghị quyết 25 Hội nghị lần thứ bảy.

3. Bộ Chính trị (1998), Chỉ thị số 37/CT-BCT về công tác tôn giáo trong tình hình mới.

4. Ban Tôn giáo - Sở Nội vụ tỉnh Nghệ An (2017), Báo cáo tổng kết 15 năm thực hiện Nghị quyết số 25/NQ-TW ngày 12/03/2003 về công tác tôn giáo.

5. Bộ Công an (2013), Báo cáo tổng kết công tác đấu tranh với hoạt động lợi dụng đạo Công giáo chống phá cách mạng Việt Nam từ năm 1996 đến năm 2013.

6. Công an tỉnh Nghệ An (2018), Báo cáo tình hình đảm bảo an ninh tôn giáo năm 2018

7. Nguyễn Xuân Tư (2011), An ninh trên lĩnh vực tôn giáo ở Việt Nam - Những vấn đề lý luận và thực tiễn, sách chuyên khảo, Nxb Công an nhân dân, Hà Nội.

8. Luật Tin ngưỡng Tôn giáo (2016), Quốc hội khóa XIV.

Ngày nhận bài: 17/3/2019

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 27/3/2019

Ngày chấp nhận đăng bài: 5/4/2019

Thông tin tác giả:

ThS. HỒ THẾ THIÊN

Khoa Luật, Học viện An ninh nhân dân

**IMPROVING THE EFFICIENCY OF STATE MANAGEMENT
ON SECURITY AND MAINTAINING ORDER
IN THE RELIGIOUS FIELD OF NGHE AN PROVINCE**

● **Master. HO THE THIEN**

Faculty of Law, People Security Academy

ABSTRACT:

Currently, the state management of security and maintaining order in the religious field in Nghe An province faces many difficulties and challenges. By analyzing the situation, assessing the results, limitations and causes related to this matter, this study is to propose some solutions to improve the efficiency of state management on security and maintain order in the religious field of Nghe An province.

Keywords: State management, state management of security, religion.